

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

เรื่อง การออกประกาศกำหนดวันและเวลาห้ามขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ตามพระราชบัญญัติ
ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. ๒๕๕๑

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๓/๕๒๙๓ ลงวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๕๒ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ว่า กระทรวงสาธารณสุขเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาขอให้ส่งประเด็นปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับร่างประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง กำหนดวันห้ามขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. ๒๕๕๒ ซึ่งออกโดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๔ และมาตรา ๒๘ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. ๒๕๕๑ ซึ่งมีสาระสำคัญเกี่ยวกับการห้ามมิให้ผู้ใดขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในวันสำคัญทางศาสนาที่คณะรัฐมนตรีประกาศกำหนดให้เป็นวันหยุดราชการ และช่วงเทศกาลสงกรานต์ ให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาร่างประกาศดังกล่าวว่าจะขัดหรือแย้งกับประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ ๒๕๓ ลงวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๑๕ หรือไม่ คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๕๒ ให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้รับประเด็นปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับร่างประกาศสำนักนายกรัฐมนตรีดังกล่าวไปพิจารณาโดยด่วน แล้วเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาต่อไป

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๐) ได้พิจารณาข้อหารือของสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี โดยมีผู้แทนกระทรวงการคลัง (กรมสรรพสามิต) ผู้แทนกระทรวงมหาดไทย (สำนักงานปลัดกระทรวง กรมการปกครอง และกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย) ผู้แทนกระทรวงสาธารณสุข (สำนักงานปลัดกระทรวงและกรมควบคุมโรค) และผู้แทนสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริงแล้ว ข้อเท็จจริงปรากฏว่า สืบเนื่องมาจากการที่คณะกรรมการนโยบายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แห่งชาติมีข้อสงสัยว่าอาจมีการขัดกันของพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. ๒๕๕๑ กับประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๕๓ ลงวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๑๕ ในประเด็นที่ประกาศของคณะปฏิวัติดังกล่าวกำหนดให้ผู้ได้รับใบอนุญาตจำหน่ายสุราสามารถจำหน่ายสุราได้ตามเวลาที่กำหนดในกฎหมาย ในขณะที่ มาตรา ๒๘ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. ๒๕๕๑ กำหนดให้รัฐมนตรีออกประกาศกำหนดวันและเวลาห้ามจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้ตามคำแนะนำของคณะกรรมการนโยบายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แห่งชาติ โดยกฎหมายสองฉบับมีผู้รักษาการตามกฎหมายต่างกัน และไม่มีบทบัญญัติใดของพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. ๒๕๕๑ กำหนดไว้อย่างชัดเจนให้อำนาจในการออกประกาศดังกล่าวมีผลเป็นการยกเว้นการอนุญาตให้

จำหน่ายสุราตามเวลาที่กำหนดไว้ในประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๕๓ ลงวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๑๕

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๐) พิจารณาแล้ว เห็นว่า พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. ๒๕๕๑^๑ มีเจตนารมณ์ที่จะกำหนดมาตรการต่าง ๆ ในการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ รวมทั้งบำบัดรักษาหรือฟื้นฟูสภาพผู้ติดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เพื่อช่วยลดปัญหาและผลกระทบทั้งด้านสังคมและเศรษฐกิจ ช่วยสร้างเสริมสุขภาพของประชาชนโดยให้ตระหนักถึงพิษภัยของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตลอดจนช่วยป้องกันเด็กและเยาวชนมิให้เข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้โดยง่าย และเพื่อให้บรรลូវัตถุประสงค์ดังกล่าว มาตรา ๒๘^๒ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. ๒๕๕๑ จึงบัญญัติห้ามมิให้ผู้ใดขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในวันหรือเวลาที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยคำแนะนำของคณะกรรมการนโยบายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แห่งชาติ ซึ่งบทบัญญัติดังกล่าวมิให้ใช้บังคับกับการขายของผู้ผลิต ผู้นำเข้า หรือตัวแทนของผู้ผลิตหรือผู้นำเข้าไปยังผู้ขายซึ่งได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยสุรา สำหรับประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๕๓ ลงวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๑๕^๓ นั้น ได้ประกาศใช้โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะควบคุมการจำหน่ายสุราโดยให้มีการอนุญาตให้จำหน่ายสุราและดื่มสุรา ณ สถานที่ขายสุราในเวลาห้ามจำหน่ายสุราได้ในบางกรณี ซึ่งข้อ ๒ วรรคหนึ่ง^๔ แห่งประกาศของคณะปฏิวัติดังกล่าว กำหนดห้ามมิให้ผู้ได้รับอนุญาตขายสุราประเภทที่ ๓ ถึงประเภทที่ ๖ ตามความในกฎหมายว่าด้วยสุรา หรือบุคคลใดซึ่งกระทำการเพื่อประโยชน์ของผู้ได้รับใบอนุญาตขายสุรา ดังกล่าวจำหน่ายสุราทุกชนิดในเวลาอื่น นอกจากตั้งแต่เวลา ๑๑.๐๐ นาฬิกา ถึงเวลา ๑๔.๐๐ นาฬิกา และตั้งแต่เวลา ๑๗.๐๐ นาฬิกา ถึงเวลา ๒๔.๐๐ นาฬิกา เว้นแต่ได้รับใบอนุญาตจากผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติสำหรับกรุงเทพมหานคร หรือผู้ว่าราชการจังหวัดสำหรับจังหวัดอื่น เมื่อ

^๑ เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้ก่อให้เกิดปัญหาด้านสุขภาพ ครอบครัว อุบัติเหตุและอาชญากรรม ซึ่งมีผลกระทบต่อสังคมและเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ สมควรกำหนดมาตรการต่าง ๆ ในการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ รวมทั้งการบำบัดรักษาหรือฟื้นฟูสภาพผู้ติดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เพื่อช่วยลดปัญหาและผลกระทบทั้งด้านสังคมและเศรษฐกิจ ช่วยสร้างเสริมสุขภาพของประชาชนโดยให้ตระหนักถึงพิษภัยของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตลอดจนช่วยป้องกันเด็กและเยาวชนมิให้เข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้โดยง่าย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

^๒ มาตรา ๒๘ ห้ามมิให้ผู้ใดขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในวัน หรือเวลาที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ ทั้งนี้ ประกาศดังกล่าวจะกำหนดเงื่อนไขหรือข้อยกเว้นใด ๆ เท่าที่จำเป็นไว้ด้วยก็ได้

บทบัญญัติในวรรคหนึ่ง มิให้ใช้บังคับกับการขายของผู้ผลิตผู้นำเข้าหรือตัวแทนของผู้ผลิตหรือผู้นำเข้าไปยังผู้ขายซึ่งได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยสุรา

^๓ โดยที่คณะปฏิวัติพิจารณาเห็นว่า กำหนดเวลาการจำหน่ายสุราและดื่มสุรา ณ สถานที่ขายสุราและกำหนดโทษผู้ฝ่าฝืนตามความในพระราชกฤษฎีกาควบคุมโรคภัยยังไม่เหมาะสม สมควรมีบทบัญญัติให้มีการอนุญาตให้จำหน่ายสุราและดื่มสุรา ณ สถานที่ขายสุราในเวลาที่ไม่ห้ามจำหน่ายสุราได้ในบางกรณี และกำหนดโทษให้ผู้ฝ่าฝืนเสียใหม่ หัวหน้าคณะปฏิวัติจึงมีคำสั่งดังต่อไปนี้

^๔ ข้อ ๒ ห้ามมิให้ผู้ได้รับอนุญาตขายสุราประเภทที่ ๓ ถึงประเภทที่ ๖ ตามความในกฎหมายว่าด้วยสุรา หรือบุคคลใดซึ่งกระทำการเพื่อประโยชน์ของผู้ได้รับใบอนุญาตขายสุราดังกล่าวจำหน่าย (มีต่อหน้าถัดไป)

พิจารณาจากวัตถุประสงค์ของกฎหมายทั้งสองฉบับแล้วจะเห็นว่า มีเจตนารมณ์ในการควบคุมการขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เช่นเดียวกัน แต่เนื่องจากพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. ๒๕๕๑ ซึ่งมีผลบังคับใช้ในภายหลังกำหนดให้รัฐมนตรีมีอำนาจกำหนดมาตรการเฉพาะเป็นพิเศษ สำหรับการห้ามมิให้ผู้ใดขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในวันหรือเวลาที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด โดยคำแนะนำของคณะกรรมการนโยบายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แห่งชาติ ซึ่งไม่ขัดหรือแย้งกับเจตนารมณ์ของประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๕๓ แต่อย่างใด ดังนั้น การที่รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการนโยบายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แห่งชาติอาศัยอำนาจตามมาตรา ๒๘^๔ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. ๒๕๕๑ ออกประกาศกำหนดวันและเวลาห้ามขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ตามร่างประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง กำหนดวันห้ามขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. ๒๕๕๒ โดยมีสาระสำคัญเกี่ยวกับการห้ามมิให้ผู้ใดขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในวันสำคัญทางศาสนาตามที่คณะรัฐมนตรีประกาศกำหนดให้เป็นวันหยุดราชการ ได้แก่ วันมาฆบูชา วันวิสาขบูชา วันอาสาฬหบูชา วันเข้าพรรษา และห้ามมิให้ผู้ใดขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ช่วงเทศกาลสงกรานต์ ระหว่างวันที่ ๑๒ เมษายน ถึงวันที่ ๑๔ เมษายน เว้นแต่การขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่มีใบอนุญาตขายสุราตามกฎหมายว่าด้วยสุราอย่างถูกต้อง ซึ่งเป็นการขายและบริโภคอยู่ภายในร้านอาหารที่มีหนังสือรับรองการแจ้งจัดตั้งสถานที่จำหน่ายอาหาร หรือภายในสถานบริการที่มีใบอนุญาตให้ตั้งสถานบริการตามกฎหมายว่าด้วยสถานบริการ โดยให้ขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้ภายในเวลา ๑๘.๐๐ นาฬิกา ถึง ๒๔.๐๐ นาฬิกา ย่อมกระทำได้โดยชอบตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. ๒๕๕๑ และไม่ขัดหรือแย้งกับประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๕๓ ลงวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๑๕

(ลงชื่อ) พรทิพย์ จาละ

(คุณพรทิพย์ จาละ)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มีนาคม ๒๕๕๒

(ต่อจากเชิงอรรถที่ ๔)

สุราทุกชนิดในเวลาอื่น นอกจากตั้งแต่เวลา ๑๑.๐๐ นาฬิกา ถึงเวลา ๑๔.๐๐ นาฬิกา และตั้งแต่เวลา ๑๗.๐๐ นาฬิกา ถึงเวลา ๒๔.๐๐ นาฬิกา เว้นแต่ได้รับใบอนุญาตจากอธิบดีกรมตำรวจสำหรับนครหลวงกรุงเทพมหานครบุรีหรือผู้ว่าราชการจังหวัดสำหรับจังหวัดอื่น

ฯลฯ

ฯลฯ

^๔ โปรดดูเชิงอรรถที่ ๒, ข้างต้น